

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 57 0 Ps 129225 21 Rev
Dana, 18.10.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Violande Šubarić, kao predsjednika vijeća, Biljane Majkić Marinković i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca U.B. a.d. B., kojeg zastupa punomoćnik Advokatska firma S. o.d. B., protiv tužene Republike Srpske, Ministarstvo Republike Srpske, Osnovni sud B., koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, radi isplate, vrijednost predmeta spora 60.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 129225 21 Pž od 27.05.2021. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 18.10.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 129225 19 Ps od 27.11.2020. godine odbijen je tužbeni zahtjev kojim je tužilac tražio da se obaveže tužena da mu isplati iznos od 60.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 06.06.2017. godine do isplate, te je odbijen i zahtjev tužioca za naknadu troškova postupka u iznosu od 5.966,30 KM sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate.

Obavezan je tužilac da tuženoj nadoknadi troškove postupka u iznosu od 3.705,00 KM.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 129225 21 Pž od 27.05.2021. godine žalba tužioca je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Odbijen je zahtjev tužioca za naknadu troška za sastavljanje žalbe.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužilac zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači ili da se ukine.

Tužena je dala odgovor na reviziju u kojem tvrdi da revizija nije osnovana i predlaže da se odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužioca da se obaveže tužena da mu isplati iznos od 60.000,00 KM sa zakonskom kamatom.

Ocjenom provedenih dokaza utvrđeno je: da je u izvršnom predmetu Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 I 085237 10 I, koji je pokrenut po prijedlogu tužioca, kao tražioca izvršenja, sprovedeno izvršenje prodajom nepokretnosti izvršenika i da je nepokretnosti koje su bile predmet prodaje kupio je F.t. d.o.o. N.G. za iznos od 94.500,00 KM; da je kupac na račun Osnovnog suda u B. uplatio depozit da bi učestvovao u postupku prodaje u iznosu od 10.000,00 KM, te ga je sud zaključkom o prodaji broj 71 0 I 085237 10 I od 18.11.2015. godine obavezao da na ime kupoprodajne cijene na depozitni račun suda uplati još 84.500,00 KM, u roku od 30 dana od dana prijema zaključka; da je kupac u navedenom roku uplatio prvo (dana 27.11.2015. godine) iznos od 50.000,00 KM na depozitni račun suda koji je označen u zaključku suda i da je naknadno (27.11.2015. godine) na novi depozitni račun uplatio iznos od 34.500,00 KM; sud je u izvršnom postupku donio rješenje o dosudi dana 17.12.2015. godine; nakon pravosnažnosti rješenja o dosudi doneseno je rješenje o namirenju tražioca izvršenja (ovdje tužioca) dana 12.12.2016. godine; da je izvršni sud od tražioca izvršenja dopisom od 26.05.2017. godine tražio da sudu dostavi račun na koji će mu biti prenesena sredstva iz rješenja o namirenju; da je tražilac izvršenja podatke o svom računu dostavio sudu dopisom 30.05.2017. godine; da iznos od 60.000,00 KM nije isplaćen tužiocu (prenesen na račun tražioca izvršenja) jer je depozitni račun Osnovnog suda u B. (određen Naredbom Ministarstva Republike Srpske broj ... od 30.12.2013. godine i otvoren kod B.S. a.d. B.), na koji je uplaćen ovaj iznos, blokiran iz razloga što je nad B.S. a.d. B. otvoren stečajni postupak dana 04.04.2017. godine.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je našao da je iznos od 60.000,00 KM uplaćen na računu Osnovnog suda B. koji ulazi u jedinstveni sistem računa trezora u skladu sa odredbom člana 4. Zakona o trezoru („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 28/13) i sa tim računom rukovodi Ministarstvo tužene. Deponovanje novčanih sredstava na računu Osnovnog suda B. – depozitnom računu je izvršeno u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13. i 98/14), te deponovanjem navedenih sredstava ta sredstva ne postaju svojina Republike Srpske, jer uplata nije izvršena u tu svrhu. Uplata u izvršnom postupku kod Osnovnog suda B. izvršena u skladu sa odredbom člana 6. Zakona o trezoru i Ministarstvo RS sa tim posebnim računom na koji je izvršena uplata ne može raspolagati jer ta sredstva ne predstavljaju javne prihode. Slijedom navedenog prvostepeni sud je zaključio da uplatom predmetnog iznosa sredstva nisu prešla u imovinu tužene i da na strani Republike Srpske nema neosnovanog obogaćenja u smislu odredbe člana 210. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89 te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05 - u daljem tekstu: ZOO).

Nadalje je prvostepeni sud našao da je Osnovni sud u B. postupao u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku i Zakonom o trezoru, pa u radnjama kojim je naložena uplata na depozitni račun nema protivpravnosti, a slijedom toga tužena se za isplatu utuženog iznosa ne može obavezati primjenom odredbi člana 154. u vezi sa članom 158. i u vezi sa članom 155. ZOO. Prema stanovištu prvostepenog suda nisu ispunjeni uslovi za uspostavljanje odgovornosti za štetu tužene ni na osnovu odredbe člana 172. ZOO. To iz razloga jer odogovornost pravnog lica za rad njegovih organa u smislu navedene zakonske odredbe postoji u slučaju nezakonitog i nepravilnog rada i da deponovanje sredstava Osnovni sud u B. nije odredio suprotno zakonu, ili suprotno pravilima struke koja odudaraju od uobičajene metode rada u državnom tijelu i mimo

cilja koji je određen, odnosno suprotno zahtjevu koji bi normalnim obavljanjem službe trebalo ostvariti u javnom interesu.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, pa je žalbu tužioca odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Nižestepene odluke su pravilne.

Tužilac u reviziji tvrdi da su u ovom slučaju ispunjeni uslovi da se tužena obaveže na isplatu utuženog iznosa sa osnova naknade štete, da se radi o objektivnoj odgovornosti koja se temelji na odredbi člana 172. ZOO i članu 17. Ustava Republike Srpske.

Članom 17. stav 1. Ustava Republike Srpske propisano je da svako ima pravo na naknadu štete koju mu nezakonitim ili nepravilnim radom nanose službeno lice ili državni organ, odnosno organizacija koja vrši javna ovlaštenja.

Odredbom člana 172. stav 1. ZOO propisano je da pravno lice odgovara za štetu koju njegov organ prouzrokuje trećem licu u vršenju ili u vezi sa vršenjem svojih funkcija.

Prema utvrđenju nižestepeni sudova tužilac je, kao tražilac izvršenja, kod Osnovnog suda u B. vodio postupak izvršenja radi naplate novčanog potraživanja, a izvršenje je određeno na nepokretnostima izvršenika. Nepokretnosti su prodane u postupku izvršenja kupcu koji stekao pravo svojine na nepokretnostima prema pravilima Zakona o izvršnom postupku. Sporni iznos od 60.000,00 KM predstavlja dio prodajne cijene nepokretnosti koju je kupac po nalogu suda u izvršnom postupku uplatio na depozitni račun Osnovnog suda u B., kod B.S. a.d. B., koji račun je za sud otvorilo Ministarstvo Republike Srpske postupajući na osnovu ovlaštenja iz Zakonu o trezoru. Ovaj iznos nije isplaćen tužiocu po rješenju o namirenju donesenom u izvršnom postupku, jer je nad B.S. a.d. B. otvoren stečajni postupak.

Da bi ostvario pravo na naknadu štete od Republike Srpske, kao pravnog lica, po pravilima o odgovornosti za drugoga u smislu odredbe člana 172. stav 1. ZOO i na temelju naprijed citirane odredbe Ustava Republike Srpske, oštećeni mora da dokaže, pored opštih uslova za građansko pravnu odgovornost, da je štetu pričinio organ tužene nezakonitim ili nepravilnim radom u vršenju svojih funkcija. Dakle, država ne odgovara za svaku štetu koja nastane u vezi sa radom njenog organa već samo za onu štetu koja je nastala kao posljedica nepravilnog i nezakonitog rada tog organa.

Prema činjeničnom utvrđenju u konkretnoj parnici ne može se zaključiti da su deponovanjem sredstava organi tužene postupali suprotno zakonu, ili suprotno pravilima struke koja odudaraju od uobičajene metode rada u državnom tijelu i mimo cilja koji je određen, odnosno suprotno zahtjevu koji bi normalnim obavljanjem službe trebalo ostvariti u javnom interesu.

Shodno navedenom pravilan je zaključak nižestepeni sudova da tužena nije odgovorna za predmetnu štetu na osnovu odredbe člana 172. ZOO. Navedeno stanovište nižestepeni sudova saglasno je sa stanovištem koje je izraženo u presudi ovog Vrhovnog suda broj 57 0 Ps 123414 19 Rev od 11.03.2020. godine donesenog u sličnom predmetu.

Iz navedenih razloga odlučeno je kao u izreci, a na osnovu odredbe člana 248. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13).

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić